

Tri oporuke barbanskih plemića (16. i 17. stoljeće)

Autor analizira tri izvorne arhivske isprave: oporuku Cecilije, kćerke koparskog nobila Girolama Vergerija, te oporuke barbanskog kapetana Ottavija Magagnatija i njegove supruge Giulije, rodom iz venetskoga gradića Castelfranca. Dokumenti su zanimljivi za analizu podataka koje inače nalazimo u ispravama tog tipa, a svakako su značajni i za povijest kaštela Barbana.

Ključne riječi: Barban, Barbanština, Istra, ostavština Josipa Batela, rani novi vijek.

Barbansko-rakaljsko područje bilo je do pada Mletačke Republike ustrojeno kao zaseban feud u vlasništvu venecijanske obitelji Loredan, a nakon toga došlo je pod francusku i austrijsku upravu.¹

Barban i Rakalj dospjeli su u mletačke ruke na zanimljiv način. Naime, najprije ih je dužd za 7.650 florina otkupio od austrijskog feudalca Simona de Taxisa, koji ih je dobio u zalog od cara Maksimilijana. Zatim je 23. prosinca 1535. mletačka vlada donijela odluku o njihovu pretvaranju u feude koje je za iznos od 14.760 dukata na javnoj dražbi prodala obitelji Loredan de Santo Stefano, postavivši za njihova upravitelja svojeg službenika s titulom kapetana.²

Mletačka plemićka obitelj Loredan vuče podrijetlo iz 11. stoljeća. U njezine znamenite članove spadaju: Pietro (umro 1439), zapovjednik mletačkih postrojba; Paolo (iz 15. stoljeća) koji je 1456. prisilio dužda Francesca Foscarija na abdikaciju, a sa sinom Antonijem (oko 1420. i 1482) dugo se godina borio protiv Osmanlija; Leonardo (1438-1521), koji je 1501. postao dužd, nastavio borbu protiv Osmanlija (1499-1503) i 1509. pretrpio teški poraz od vojske Cambraiske lige u bitci kod Agnadella. Nakon njega, duždevi su bili Pietro (1481-1571) od 1567. do 1570., te Francesco od 1752. do 1762. Poznati je član obitelji bio i član Savjeta deseterice, Gian Francesco (1607-1661) koji je kao barokni pjesnik pisao pod pseudonimom Gneo Falcidio Battiloro. Njegovim je zalaganjem 1630. osnovana *Accademia degli Incogniti*, a važan je i kao pisac romana *La Dianeja* (1627) te zbornika literarnih kritika satiričnih tonova *Bizzarrie accademiche* (1643) i *Iliade giocosa* (1650).³

¹ Božo MILANOVIĆ, *Hrvatski narodni preporod u Istri*, knj. I., Pazin 1967, 13-52.

² Carlo DE FRANCESCHI, *L'Istria: note storiche*, Parenzo 1879, 285. Ponegdje se navodi 1536. godina i iznos od 14.160 dukata (Blanka VUČETIĆ, *Knjiga terminacija feudalne jurisdikcije Barban-Rakalj (1576-1743)*, *Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci*, sv. II, Rijeka 1954, 105).

³ *Enciclopedia Zanichelli. Dizionario enciclopedico di arti, scienze, tecniche, lettere, filosofia, storia, geografia, diritto, economia*, Bologna 1992, 1065.

Tršćanski horograf iz druge polovice 17. stoljeća, Prospero Petronio navodi da je u Barbanu i na njegovu području bilo oko 400, uglavnom zemljoradničkih ognjišta. Prema Petronijevu opisu, kaštel je bio oko jedne milje udaljen od rijeke Raše gdje se ušću nalazila luka u koju su mogli pristati brodovi različite veličine. Močvarno raško područje bilo je bogato ribom. Pisac je naglasio da rijeka Raša dijeli Italiju od Liburnije, pa je Barban bio posljednje talijansko naseljeno mjesto. Smješten na ravnici, Barban je u sredini imao kaštel, unutar kojeg se nalazila zborna crkva, kapetanova kuća i skladišta za odlaganje gospodarevih prihoda. U slučaju rata u kaštel se povlačilo lokalno stanovništvo, jer se drugdje nije imalo gdje skloniti. Zbog nezdravog je zraka Barban ljeti slabije naseljen, no njegovi su stanovnici imali dva velika privilegija. Prvi je taj da je Kuća Loredan vjerno čuvala njihove povlastice i razumno upravljala spomenutim područjem, a drugi se odnosi na činjenicu da je Barbanština vrlo plodan kraj koji na istoku graniči s rijekom Rašom i njezinim kanalom (koji ga dijeli od labinskog područja), na jugu s Pulom i Vodnjanom, na zapadu s Vodnjanom i Savičentom te na sjeveru sa Žminjom i Sutivancem. Na Barbanštini je bilo puno voćaka, žitarica, vinograda, pašnjaka. Za razliku od glavnog središta, Rakalj i Puntera imali su zdravi zrak. Stanovništvom je upravljao mletački rektor s titulom kapetana, a presuđivao je u građanskim i krivičnim sporovima. Vlastitim statutima, žiteljstvu je omogućeno birati župana i podžupana koji je mogao suditi u građanskim sporovima prvog stupnja. Postojalo je devet sudaca, a njih je birao narod s mandatom od godinu dana. Na dan sv. Nikole održavao se svečani sajam na koji je dolazilo mnogo ljudi i iz udaljenijih krajeva. U kaštelu se nalazio fontik, a žitelji su koristili mlinove na rijeci Raši, što je u Puljštini bila rijetkost. Petronio spominje da na Barbanštini ima veprova, vukova, zečeva, lisica, jazavaca, kuna, zatim jarebica, pataka, crnih liska te drugih ptica koje tijekom zime ostaju u raškim močvarama.⁴ Petronio je kompilator djela novigradskoga biskupa Giacoma Filippa Tomasinija, pa su i podatci kod obojice autora vrlo slični.⁵

Barbanska crkva Sv. Nikole podignuta je 1701. na mjestu starije. No, dok je ova potonja bila u romaničkom stilu i s polukružnim svetištem, sadašnja je sagrađena u baroknom stilu i s četverouglatim svetištem koje je od poda crkve uzdignuto s pet stuba. Stara je crkva bila manja od današnje u duljini do početka pjevališta i sadašnje krstionice te nije stizala do zvonika. Na mjestu današnje krstionice, odnosno na lijevom uglu crkve, nalazila se kula od kaštela. Druga se kula nalazila na mjestu današnje sakristije, a okrugli oblik te stare kule izvana se vidi i danas. Stara se sakristija nalazila desno od svetišta, gdje se sada nalazi cisterna i uska prostorija desno od kipa sv. Nikole.⁶

⁴ Prospero PETRONIO, *Memorie sacre e profane dell' Istria*, Trieste 1968, 309-311.

⁵ Giacomo Filippo TOMASINI, *De Commentarj storici-geografici della Provincia dell' Istria, Archeografo Triestino*, vol. IV, Trieste 1837.

⁶ Dragutin NEŽIĆ, *Barbanski kraj u prošlosti: prigodom 270-godišnjice župne crkve u Barbanu*, Barban 1971, 11-12.

Kada se gradila sadašnja crkva Sv. Nikole, crkveni je prostor produžen sve do zvonika koji potječe iz 1585. godine. Budući da se crkveni prostor proširio nadesno, sav se desni zid moralo ponovno izgraditi, a možda i lijevi, iako predaja kaže da je ta strana crkve bila naslonjena na zid kaštela. Stara je crkva bila niža od današnje. Crkveno se pročelje moralo graditi ponovno, jer je prostor nove crkve produljen prema glavnim vratima. U dokumentu koji je o posveti izdala pulska biskupija navodi se da je 1701. crkva Sv. Nikole u Barbanu sagrađena od temelja (*a fundamentis erecta*).⁷

Stara, a i nova crkva stajale su unutar zidina vlastelinskog kaštela. Zapis ispod pjevališta pokazuje da se nova crkva i nakon posvete 1701. dovršavala sve do 1708. godine. Stara je crkva imala devet drvenih oltara: Sv. Nikole, Majke Božje od Krunice, Svih Svetih, Sv. Sebastijana, Sv. Franje Paulskog, Sv. Josipa, Sv. Petra, Sv. Roka i Sv. Petra od Alkantare. U novoj crkvi ima pet mramornih oltara: Sv. Nikole, Gospe od Sv. Krunice, Svih Svetih, Sv. Sebastijana i Sv. Roka. Sve ih je kao i crkvu posvetio pulski biskup Giuseppe Maria Bottari. Oltari Sv. Sebastijana i Sv. Roka ponovno su izgrađeni 1744., kako i piše na njima.⁸

Prema poznatim informacijama, barbansko se groblje oduvijek nalazilo na položaju današnjega: iznad mjesta, na vrhu brijega zvanog Gradišće. Tim su nazivom žitelji obično imenovali mjesta gdje su u davnini bila naselja. Na groblju je stajala crkva Sv. Križa, vezana za blagdan Uzvišenja sv. Križa koji se svetkuje 14. rujna. Biskupska vizitacija iz 1831. otkriva da je barbansko groblje bilo tada u lošem stanju i da je bilo gotovo bez ograde. Zato se 1843. pristupilo temeljitom uređenju. Groblje je smanjeno i sagrađena je kamena ograda, a tom je prilikom uklonjena kapela Sv. Križa. Iste su godine dokraja porušene i kapele Sv. Eleuterija, Sv. Ivana i Sv. Duha, a njihovo je kamenje vjerojatno iskorišteno za zidanje ograde groblja.

Sve do konca 19. stoljeća Barbanci su silazili na rijeku Rašu i njezine mlinove po postojećim pješačkim stazama. Godine 1901. sagradili su cestu pokraj Sv. Duha prema Gradišću. Nakon što je sa sjeverne i istočne strane zaobišao vrh brijega i groblje, taj se put priključio današnjoj cesti koja vodi u dolinu Raše i koja je prvi put ucrtana na zemljovidu iz 1883. godine.

Danas je župno groblje u Barbanu lijepo uređeno, obzidano i okruženo zelenom borovom šumicom. U njemu počiva i nekadašnji barbanski kanonik i pisac Pietro Stancovich / Petar Stanković koji je umro 1852. godine.⁹

* * *

U Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, u ostavštini znamenitog Barbanca Josipa Batela, općinskog načelnika iz 19. stoljeća, nalazi se niz oporuka vezanih za Barban i sela pod njegovom jurisdikcijom.

⁷ Isto, 12.

⁸ Isto.

⁹ Isto, 16.

Oporuka Cecilije, kćeri koparskog nobila Girolama Vergerija, počinje naslovom u kojem je zabilježeno tko je bila oporučiteljica te kada je dokument sastavljen. Navedeno je da se radi o prijepisu. Isprava počinje invokacijom Božjeg imena (*U ime Božje Amen*), nakon koje slijedi datacija (*1583., 12. indikcija, 15. rujna*) i oznaka mjesta na kojem je testament sastavljen (*kaštel Barban, soba iznad cisterne*). Slijede imena nazočnih osoba, odnosno pozvanih svjedoka: bili su to barbanski kanonik Petar Filković, Jakov Krulčić, Jure Suina i *mistro*¹⁰ Battista iz Karnije (Cargnel)¹¹, svi iz Barbana. Cecilia, kći koparskog nobila Gerolima Vergerija, tjelesno bolesna, ali umno zdrava i želi objaviti u oporuci svoju posljednju želju. Kada umre, svoju dušu preporučuje «Preuzvišenom Bogu, Djevici Mariji i čitavoj Nebeskoj Pratnji». Želi da njezino tijelo bude pokopano u barbanskoj crkvi Sv. Nikole, te da se za njezinu dušu na blagdan sv. Grgura i Gospe Milosrdne izgovore dvije mise. Nadalje, svojim voljenim sestrama, opaticama Ceciliji¹² i Lauri Cererio iz samostana Santa Chiara u Kopru, ostavila je po jedan dukat da bi molile za njezinu dušu. Njihova je majka, kako stoji u zapisu, tada bila pokojna. Svojoj braći, nobilima Pietru i Colmanu, te nećaku Gerolimu, sinu pokojnog brata Domenica, ostavlja po jedan dukat. Svu preostalu svoju imovinu, pokretnu i nepokretnu, ostavlja nećakinji Antelli, kćeri brata Colmana, i proglašava je glavnom nasljednicom pod uvjetom da se ona što prije uda. U slučaju da se Antella ne uda, nasljednici će – u jednakim dijelovima – biti njezina braća i sestre: Sanandrea, Gerolimo Vergerio i Cattarina.

Izvršitelji Cecilijine oporuke su koparski nobili, kapetan kaštela Savičente Francesco Gavardo i oporučiteljin nećak Alvise Grisoni, koje Cecilia moli i potiče da izvrše ono što se od njih traži. Zbog odsutnosti službenog kancelara, koji se nalazio u Savičenti, oporuku je sastavio barbanski kanonik Augustin Juričić kojeg je oporučiteljica – nakon što se ispovjedila i pričestila – zamolila da zabilježi tu njezinu posljednju volju. U nazočnosti spomenutih svjedoka, on je vjerodostojno napisao sve što mu je ona naredila.¹³

* * *

Među dokumentima nalazi se i prijepis oporuke barbanskog kapetana Ottavija Magagnatija i njegove supruge Giulije, rodom iz venetskoga gradića Castelfranca.¹⁴

¹⁰ *Mistro* = termin za obrtnika (Giuseppe BOERIO, *Dizionario del dialetto veneziano*, Venezia 1856, 418).

¹¹ Karnija je naziv za sjeverozapadni dio Furlanije. Žitelj Karnije zove se Karnijac, odnosno dijalektalno Cargnel.

¹² Opatica Cecilia je kao redovnica uzela ime svoje sestre, pa su tako sestre imale isto ime: jedno svjetovno (ono oporučiteljičino) i drugo redovničko (ono opatičino).

¹³ Arhiv HAZU, XV-30/1 A 15.

¹⁴ Arhiv HAZU, XV-30/1 A 19.

Oba su testamenta napisana 24. siječnja 1610. i to sukladno načinu na koji su se sastavljali dokumenti tog tipa.¹⁵ Nakon naslova, koji sadrži podatke o tome tko su bile osobe koje su dale sastaviti oporuku, slijedi informacija da je riječ o prijepisu dokumenta, a ne originalu. Iza toga zabilježen je datum, nakon kojeg počinje sadržaj oporuke.

Dokument je sastavljen u Barbanu i to u kaštelu nobila Leonarda Loredana, vlasnika i gospodara spomenutog mjesta. Navodi se dalje podatak da je nobil Ottavio Magagnati, koji obnaša funkciju barbanskog kapetana, bolestan i leži u krevetu. Zdravog uma, osjeta i razuma, ali bolesnog tijela, on je sebi pozvao mjesnog kancelara i notara Francesca Zoncu da bi mu sastavio ispravu. Magagnati je putem oporuke želio zabilježiti svoju posljednju volju kojom bi se poništili svi njegovi prijašnji testamenti ili naredbe. Prije svega, svoju dušu želi preporučiti "Preuzvišenom Gospodinu Bogu, Blaženoj Djevici Mariji i čitavoj Nebeskoj Pratnji". Tijelo želi predati Majci Zemlji: ukoliko se dogodi da umre u Barbanu, izdaje naredbu da, uz dozvolu Braće sv. Sebastijana, bude pokopan u svojoj grobnici koja se nalazila u glavnoj crkvi Sv. Nikole. Obred pokopa obavio bi se molitvama i misom kakve bi željela njegova supruga. Nadalje, određuje da od njegove ostavštine supruga dodijeli deset dukata siromašnima. Osim toga, ona ima obvezu da mužu u spomen svaki mjesec naruči jednu malu misu za njegovu dušu.¹⁶ Što se tiče pokretne i nepokretne imovine, sadašnje i buduće, oporučitelj kao glavnu nasljednicu imenuje spomenutu suprugu Giuliju. Kao izvršitelji Magagnatijeve posljednje volje imenovani su Giacomo Nenelli, sin pokojnog Eugenija iz Castelfranca, te oporučiteljev šurjak Marco Dotto, sin pokojnog Luche. Autor testamenta svoju je posljednju volju zaključio vlastoručnim potpisom. Kao svjedoci zabilježeni su Nicolò Zambelli i Petar Dianić koji su zbog sastavljanja oporuke službeno bili zamoljeni da dođu u kaštel.

I u slučaju oporuke Giulije Magagnati navedeno je da se radi o prijepisu, nakon čega nije ubilježen datum već samo godina. I ovaj je testament sastavljen u Barbanu, u kaštelu feudalnog vlasnika Leonarda Loredana. Supruga barbanskog kapetana također je bila zdravog uma, osjeta i razuma. Želeći napraviti oporuku, sebi je pozvala kancelara i notara Francesca Zoncu, koji je zabilježio njezinu posljednju volju kojom su poništene sve oporučiteljičine prethodne izjave. Prije svega, u slučaju da je Gospodin Bog odluči pozvati k sebi, Giulia Magagnati želi preporučiti svoju dušu njemu, Hvaljenoj Djevici Mariji i čitavoj Nebeskoj Pratnji. Tijelo želi predati Majci Zemlji i naređuje da se ono pokopa u Castelfrancu, u crkvi Madonna delle Piove, u grobnici njezina supruga.¹⁷

¹⁵ Usp. Jakov STIPIŠIĆ, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*, Zagreb 1972, 148-161.

¹⁶ *Messa bassa* = mala misa (ili tiha misa) = misa koja se govori bez ikakve vanjske svečanosti (Jeronim ŠETKA, *Hrvatska kršćanska terminologija*, Split 1976, 159).

¹⁷ Ottavio Magagnati imao je, dakle, dvije grobnice: jednu u Barbanu, a drugu u Castelfrancu.

Nadalje, crkvi Madonna delle Candele ostavlja dvije «baklje»,¹⁸ prema izboru svojeg supruga, zatim veliku misu¹⁹ i ubrus od svile. Zatim je zatražila da joj se svaka dva mjeseca služi jedna mala misa za oprost grijeha. Osim toga, izjavila je da joj braća moraju dati deset dukata, na ime duga od miraza, ali im je te novce darovala poništivši tako njihov dug. Za svojeg je glavnog nasljednika imenovala supruga Ottavija, a kao izvršitelji njezine posljednje volje upisani su Giacomo Nenelli i oporučiteljčin brat Alfonso. Svjedoci pri potpisivanju oporuke bili su svećenici Tomaso De Franceschi i Petar Dianić. Na lijevoj strani prijepisa stoji nadopuna oporuke u kojoj se navodi da Giulia Magagnati svojoj sluškinji Perini pored plaće, koja joj se treba isplaćivati, ostavlja i jedan namješten krevet i deset dukata.

Prijepis oporuke Cecilije, kćerke koparskog nobila Girolama Vergerija

Testamento di Madonna Cecilia fiola del Magnifico Girolamo Vergerio nobile Capodistriano 1583

Copia

Nel Nome d'Iddio Amen – Correndi li anni della sua natività 1583. Indition 12, adi 15 di 7.bre. Fatto nel Castel di Barbana, nella camera sopra la Cisterna – presenti il Reverendo messer P. Piero Filcovich Canonicho di Barbana, Jacomo Crulcich, Zorzi Sujna, Mistro Battista Cargnel et Mistro Bortolomio Furlan, tutti abitanti in Barbana testimoni chiamati et pregati. Nel qual loco essendo madonna Cecilia fiola del quondam Magnifico messer Gerolimo Vergerio Nobile di Capodistria aggravata del corpo, ma sana della mente, vol disponer del suo et far il suo ultimo testamento, et ultima volontà. In presenza occorrendo il caso della sua morte, raccomanda l'anima sua all'altissimo dio, alla Vergine Marja, et a tutta la corte celestiale, il corpo veramente vol che sia sepolito nella Chiesa di ms. San Nicolò in Barbana, lasa che li sia ditto un paro di messe di San Gregorjo, et della Madonna della Gratia per la anima sua. Item lasa alla Reverenda Madonna Sor. Cecilia et Madonna Sor. Laura Carerjo sue amade sorelle della quondam sua Madre, monace nel Monasterio di Santa Chjara di Capodistria un ducato per cadauna, attiò habino causa di pregar il Signor dio per la anima sua. Item lasa al eccellente Signor Pietro et Signor Colmano soi fratelli, et a Gerolimo suo nepotte fiollo del quondam Signor Domenico suo fratello un ducato per cadauno, et questo per contento. Il resto di tutti et cadauni sui benj quomodocunque et qualiscumque di essa testatrice spetanti sì mobili come stabillj. Lassa a Madonna Antella sua nezza et fiolla del signor Colmano suo fratello, la qual instituisce sua universal erede et attiò più presto se possa maritare, pel caso della detta Madonna Antella mancasse dinanzi il suo maritare, in questo caso vol che suceda li fratelli e le sorelle della predetta Madonna Antella.

Ciò è Sanandrea, Gerolimo Vergerjo et Cattarina equal portione, et questo disse esser suo testamento ultimo, et ultima voluntate, la qual etc.

Comisarij et executori del sopra detto testamento vol che siano il Magnifico messer Francesco Gavardo al presente Capitanio del Castel di San Vincenti, et Signor Alvise Grisoni mio Cusino, tutti nobilli di Capodistria, li qualli prega et essorta a dare esecucion a questa sua ultima volontà.

¹⁸ *Torza* ili *torzo*, književno: *torchio* = naziv za više voštanih svijeća koje su zajedno spojene sa strane (Giuseppe BOERIO, *Dizionario del dialetto veneziano*, Venezia 1856, 759).

¹⁹ *Messa grande* = velika misa (ili svečana misa) = misa koja se služi uz vanjsku svečanost (J. ŠETKA, 159).

Io P. Augustin Juricich Canonico di Barbana per la apsciencia del Signor Cancellier qual si ritrova in Sanvincenti, notaj il sopradetto testamento et ultima volontà, essendo così pregato dalla detta testatrice dopo che la habo confesata et comunigata et fidelmente scrissi tutto quello che da lei fu ordinato – presenti li testimonj soprascritti.

*Prijepis oporuke barbanskog kapetana Ottavija Magagnatija
i njegove supruge Giulije*

Testamenti degl' Ill[ustrissi]mi sig[no]ri Ottavio Magagnati Capitanio di Barbana,
e di Giulia sua Consorte da Castel Franco

Copia

Adì 24. Gennaio 1610.

Fatto in Barbana nel Castello dell' Ill[ustrissi]mo sig[no]r Lunardo Loredan Signor e Padrone di questo Luoco, dove nel medesimo Luoco giacendo in letto l' Ill[ustrissi]mo sig[no]r Ottavio Magagnati al presente Capitanio, sano di mente, senso et intelletto, sebben alquanto infermo del corpo, fece chiamar a se me Francesco Zonca Nodaro Publico et al presente Cancelliero in Barbana, acciò vogli notare questo suo Testamento et ultima volontà, la qual provagli ad ogni altro, che sin hora havesse fatto, et ordinato.

Però, primis et ante [om]nia, raccomanda l' anima sua all' Altissimo Signor Iddio, alla Beata Vergine Maria, et a tutta la Corte Celestiale. Il corpo veramente alla madre Terra, casocchè accorresse la morte mentre s' attrova in questo Luoco ordena che sia posto con consenso però delli Fratelli di San Bastian nella sua Archa posta nella Chiesa Maggior di San Nicolò, con quelli Divini Officj, et Messe che parerà alla Magnifica Signora sua Consorte.

Item lasso, che per la detta sua Consorte sia dispensati con sua comodità a poveri di X.po D[uca]ti X.ci, essendo anco in obbligo di fargli dire ogni Mese una Messa bassa per l' anima sua. Nel resto de tutti, e cadauni suoi beni mobili et stabeli, presenti et futuri, instituisce sua universal herede la Magnifica signora Giulia sua Consorte. Comissari et esecutori della sopradetta sua volontà il signor Giacomo Nenelli quondam signor Eugenio da Castel Franco, et il signor Marco Dotto del quondam signor Luca suo Cognato; et quello disse esser suo volere, qual sarà sottoscritto di sua propria mano.

Presenti alle cose premesse il signor Nicolò Zambelli e Piero Dianich Testimonj a ciò chiamati et pregati.

Ottavio Magagnati Capitanio

Segue il testamento di sua moglie

Copia

1610.

Fatto in Barbana nel Castello dell' Ill[ustrissi]mo sig[no]r Lunardo Loredan Signor e Padrone di detto Luoco.

Dove la Magnifica Signora Giulia moglie dell' Ill[ustrissi]mo sig[no]r Ottavio Magagnati al presente Capitanio in Barbana, sana di mente, senso et intelletto, la quale volendo far il suo Testamento, ha fatto chiamar a se me Francesco Zonca Nodaro Publico, et al presente Cancelliero in

Barbana, acciò vogli notar quello suo volere et ultima volontà, la qual prevalga ad ogni altra, che sin hora havesse fatto.

Però in primis et ante [om]nia, caso che piacesse così al Signor Iddio di levarla da quello mondo, raccomanda l'anima sua al Signor Iddio, alla Gloriosa Vergine Maria, et a tutta la Corte Celestiale, il corpo veramente alla Madre Terra, il qual hordena sia sepolto a Castel Franco alla Madonna delle Piove, nell'Arca del sopradetto Ill[ustrissi]mo suo Consorte.

It[e]m io lasso alla Madonna delle Candiele dui Torze di quel che parerà al detto mio Consorte, una Messa grande, et il faziol di seda da cao.

Item disse: io lasso che sia mandato per remission delli mei peccati uno a San Francesco d'Assisi.

It[e]m disse: io lasso che ogni dui Mesi mi sia detto una Messa bassa da morte per remission de mei peccati.

It[e]m disse: io devo havere per r[est]o di dotte da mei fratelli Ducati 10. li quali gli lasso et dono, non volendo che da alcuno in alcuno gli siano più dimandati. Nel r[est]o di tutta la mia, lasso et instituisco mia universal herede il sopradetto Ecc[ellentissi]mo sig[no]r Ottavio mio Consorte.

Commissari et esecutorj del sopradetto mio Testamento instituisco il sig[no]r Giacomo Nenelli et il sig[no]r Alfonso mio fratello.

Presenti alle cose premesse D. Tomaso De Franceschi, e D. Piero Dianich t[es]t[imon]ij.

S lijeve strane stoji: Disse: io lasso a Perina mia Massara che gli sia dato un letto fornito, et Ducati dieci, et quello oltre il Salario che li venirà.

Summary

The Testaments of Nobles from the Town of Barban in Istria (16th and 17th Centuries)

In this paper the author presents three testaments from the legacy of Josip Batel, the mayor of Barban in the 19th century, that have been kept in the Archives of Croatian Academy of Arts and Sciences in Zagreb: the testament of Cecilia, daughter of a nobleman Girolamo Vergerio from Koper (Capodistria), as well as the testaments of a military captain of Barban Ottavio Magagnati, and his wife Giulia, the latter coming from the town of Castelfranco in the Veneto region. The documents are rather interesting for the analysis, particularly for the history of the town of Barban.

Key words: Barban, Barban region, Istria, Josip Batel' legacy, Early Modern Age.

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI 37

U SPOMEN IGORU KARAMANU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

FF press

ZAGREB 2005.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 37

Izdavač

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača

Miljenko Jurković

Glavni urednik

Borislav Grgin

Uredništvo

Ivo Goldstein
Boris Olujić
Mario Strecha
Božena Vranješ-Šoljan

Tajnik uredništva

Hrvoje Gračanin

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Naslovna stranica

Iva Mandić

Računalni slog

Boris Bui

Lektura i korektura

Ivan Botica

Tisak

Tiskara Rotim i Market, Lukavec

Tiskanje dovršeno u listopadu 2005. godine

Naklada

400 primjeraka